

विजाभज प्रवर्गाच्या आश्रमशाळांमधील
कर्मचाऱ्यांच्या सेवाविषयक विविध बाबींचा
अभ्यास करण्यासाठी अभ्यास गटाची नियुक्ती
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : विभशा-२०२३/प्र.क्र.१४८/विजाभज-१

मंत्रालय विस्तार इमारत, पहिला मजला,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

दिनांक :- १५ मे, २०२३.

प्रस्तावना:-

या विभागाकडून विजाभज प्रवर्गाच्या प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक, ऊसतोड व विद्यानिकेतन अशा एकूण ९७७ आश्रमशाळा स्वयंसेवी संस्थामार्फत अनुदान तत्वावर चालविल्या जातात. सदरहू आश्रमशाळांमधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना पदोन्नतीच्या संधी उपलब्धी होत नाही. त्यामुळे काही कर्मचाऱ्यांनी आश्वासित प्रगती योजनेंतर्गत लाभ मिळण्याबाबत मा.उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद व नागूर येथे याचिका दाखल केल्या आहेत. सदर याचिकांवर दिलेल्या निर्णयानुसार संबंधित कर्मचाऱ्यांना आश्वासित प्रगती योजनेंतर्गत लाभ देण्यात आलेले आहेत. परंतु सरसकट सर्व कर्मचाऱ्यांना सदर योजनेचा लाभ देण्यात आलेला नसल्याने बरेच कर्मचारी आश्वासित प्रगती योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी मा.उच्च न्यायालयात याचिका दाखल करीत असून मा.उच्च न्यायालयाकडून संबंधितांना सदर लाभ लागू करण्याबाबत शासन स्तरावरून निर्णय घेण्याबाबतचे निर्देश प्राप्त झाले आहेत.

२. त्याचप्रमाणे इतर मागास बहुजन कल्याण विभागामार्फत विजाभज प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी अनुदानित निवासी आश्रमशाळा चालविण्यात येतात. सन २००८-०९ व सन २००९-१० मध्ये १४७ माध्यमिक आश्रमशाळांना नैसर्गिक वाढीने देवून उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा सुरु करण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे. उच्च माध्यमिक आश्रमशाळेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शासन निर्णय दि.१०/०६/२०२० अन्वये ७ व्या वेतन आयोगातील शिफारशी लागू करण्यात आल्या आहेत.

सन २००८ व २००९ मध्ये उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा सुरु झाल्यानंतर सदर कालावधीत आश्रमशाळेमध्ये नियुक्त करण्यात आलेल्या कर्मचाऱ्यांना सन २०२० व २०२१ मध्ये सेवेची १२ वर्षे पूर्ण झाली असल्याने उच्च माध्यमिक आश्रमशाळेतील एकूण ११२९ शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वरिष्ठ व निवड श्रेणीचा लाभ मिळण्याबाबत सन २०२३ च्या अर्थसंकल्पिय अधिवेशनात मा.श्री. किरण सरनार्ईक, वि.प.स. यांनी महाराष्ट्र विधान परिषद नियम-१०१ अन्वये लक्षवेधी सूचना क्र.४४१ उपस्थित केली होती.

इतर मागास बहुजन कल्याण विभागातील आश्रमशाळांना शालेय शिक्षण विभागाचे नियम/धोरण (MEPS ACT-१९८१) लागू करण्यात येते. शालेय शिक्षण विभागाने त्यांच्या अधिनस्त खाजगी आस्थापनांवरील शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना तीन लाभांची सुधारीत सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना लागू करण्याच्या अनुषंगाने आयुक्त, शिक्षण यांच्या अध्यक्षतेखाली अभ्यासगटाची स्थापना केली आहे. त्याच धर्तीवर या विभागातील निवासी उच्च माध्यमिक आश्रमशाळेतील शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना **तीन लाभांची सुधारीत सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना** लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन असल्याचे लक्षवेधी सूचनेच्या उत्तरावरील निवेदनात नमूद करून संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली **अभ्यासगट** नेमण्यात येत असल्याबाबतचे आश्वासन मा.मंत्री (इ.मा.ब.क.) महोदयांनी विधिमंडळात दिले आहे.

३. शिक्षण विभागाप्रमाणे विजाभज प्रवर्गाच्या आश्रमशाळेमधील दिर्घ सुट्टीचा लाभ मंजूर असणाऱ्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना अर्जित रजा मंजूर करण्याच्या अनुषंगाने आश्रमशाळेतील कर्मचाऱ्यांकडून विनंती करण्यात येत आहे. विजाभज प्रवर्गाच्या आश्रमशाळेतील कर्मचाऱ्यांना दिर्घ सुट्टीचा लाभ मंजूर करावयाचा झाल्यास आदिवासी विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या निवासी आश्रमशाळा तसेच शालेय शिक्षण विभागाकडून चालविण्यात येणाऱ्या निवासी शाळा/विद्यानिकेतन येथील कर्मचाऱ्यांच्या दिर्घसुट्टीबाबत काय धोरण आहे, याबाबतचा अभ्यास करून निर्णय घेणे आवश्यक आहे.

४. उक्त परिच्छेद क्र.१ व २ मध्ये नमूद आश्वासित प्रगती योजने व परिच्छेद क्र.३ मध्ये नमूद अर्जित रजा अनुज्ञेयता व रजा रोखीकरण या विषयांच्या अनुषंगाने सर्वकष अभ्यास करून शासन स्तरावरून धोरणात्मक निर्णय घेण्याकरीता संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली अभ्यास गट गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

उक्त पार्श्वभूमीवर सर्वकष अभ्यास करण्यासाठी खालीलप्रमाणे अभ्यास गटाची नियुक्ती करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	अभ्यास गटातील पदाधिकारी	अभ्यास गटमधील पद
१.	संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.	-अध्यक्ष
२.	उपसंचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग, नाशिक	-सदस्य
३.	उपसंचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग, पुणे	-सदस्य
४.	उपसंचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग, नागपूर	-सदस्य
५.	उपसंचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग, औरंगाबाद	-सदस्य
६.	उप/सहाय्यक संचालक (आश्रमशाळा), इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.	-सदस्य सचिव

२. अभ्यास गटाने पुढील विषयांच्या अनुषंगाने शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, आदिवासी विकास विभाग, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग तसेच वित्त विभागाने निर्गमित केलेले शासन निर्णय/परिपत्रकामध्ये नमूद तरतुदी विचारात घेऊन अभ्यासपूर्ण अहवाल शासनास सादर करावा.

- १) विजाभज प्रवर्गाच्या सर्व आश्रमशाळांमधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना १२/१० वर्ष वरिष्ठ वेतनश्रेणी लागू करणे.
- २) विजाभज प्रवर्गाच्या आश्रमशाळेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना अर्जित रजा अनुज्ञेय करणे तसेच अर्जित रजेचे रोखीकरण करणे.
३. उक्त अभ्यास गटाची कार्यकक्षा पुढीलप्रमाणे असेल.

उक्तप्रमाणे लाभ विजाभज प्रवर्गाच्या आश्रमशाळेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना लागू करावयाचे झाल्यास त्याअनुषंगाने शासनावर येणाऱ्या आर्थिक भाराचा (मासिक/वार्षिक) अभ्यास करून शासनास शिफारस करावी.

४. उपरोक्त अभ्यास गट परिच्छेद क्र.०३ येथे नमूद कार्यक्षेत्रानुसार आवश्यक ती कार्यवाही ०२ (दोन) महिन्यात पूर्ण करून त्याबाबतचा स्वयंस्पष्ट अहवाल शासनास सादर करेल.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२३०५१५१८२९४४०७३४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(कैलास साळुंके)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २) उपसचिव(आश्रमशाळा/अर्थसंकल्प), इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) प्रादेशिक उपसंचालक (आश्रमशाळा), इतर मागास बहुजन कल्याण (प्रादेशिक) विभाग (सर्व).
- ४) मा. मंत्री (इतर मागास बहुजन कल्याण) यांचे खाजगी सचिव
- ५) अपर मुख्य सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक
- ६) कक्ष अधिकारी, (विजाभज-१), इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण (सर्व).
- ८) निवडनस्ती (विजाभज-१).